Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

Viite: VNS 8/2025 vp

VR-Yhtymän kommentit Valtioneuvoston selontekoon kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta

VR-Yhtymä Oyj (jäljempänä ”VR”) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon mukaisessa asiassa ja toteaa kannanottona seuraavaa:

VR vauhdittamassa tulevaisuuden vastuullista liikkumista

EU:ssa on asetettu tavoitteeksi vähentää nettokasvihuonekaasupäästöjä vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoteen 1990 osana Fit for 55-valmiuspakettia.

VR on vahvasti mukana vähentämässä liikenteen päästöjä parantamalla energiatehokkuutta, lisäämällä fossiilittoman energian käyttöä ja investoimalla vähäpäästöiseen kalustoon. Tavoitteena on saada lisää matkustajia ja tavaroita raiteille sekä houkutella uusia käyttäjiä sähköbussi- ja raitiovaunuliikenteeseen.

Vähähiilisen junamatkustamisen suosio on jatkanut vahvaa kasvuaan. VR kuljetti raiteilla 24,8 miljoonaa tonnia rahtia vuonna 2025. VR:n kaukojunamatkustaminen oli ennätystasolla jo kolmatta vuotta peräkkäin, kun vuonna 2025 ostettiin 16,1 miljoonaa kaukojunamatkaa.

Kyseessä on VR:n historian suurin matkamäärä, kasvu edellisvuoteen verrattuna on 4,1 prosenttia eli yli 600 000 matkaa. Näiden matkojen aikana taitettiin vähäpäästöisesti lähes 4,4 miljardia kilometriä eri puolille Suomea. Mikäli vastaavat matkat olisi tehty henkilöautolla, hiilidioksidipäästöjä olisi syntynyt noin 460 000 tonnia enemmän. Säästö vastaa lähes 50 000 suomalaisen aiheuttamia vuotuisia kokonaispäästöjä.

VR tulee tekemään vuosina 2023–2027 noin miljardin euron uusinvestoinnit uuteen energiatehokkaaseen kalustoon, joka tuottaa vähemmän päästöjä ja vähentää merkittävästi liikenteen ympäristövaikutuksia.

VR:n ehdotukset raideliikennettä koskeviksi toimenpiteiksi Kansalliseen energia- ja ilmastostrategiaan

VR haluaa nostaa esiin, että kansalliseen energia- ja ilmastostrategiaan ei ole sisällytetty vähähiilisen raideliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvua edistäviä toimenpiteitä.

VR-Yhtymä Oyj

Postiosoite
PL 488, 00096 VR

Käyntiosoite
Radiokatu 3, 00240 Helsinki

P. 029 4343

etunimi.sukunimi@vr.fi
www.vr.fi

Y-tunnus 1003521-5

Suomessa liikenteen osuus taakanjakosektorin päästöistä vuonna 2023 oli noin 35 % ja kokonaispäästöistä noin 23 %. Kotimaan liikenteen päästöistä valtaosa, 96 %, syntyy tieliikenteessä. Rautatieliikenteen osuus kaikista liikenteen päästöistä Suomessa on vain 1 %.

Vuonna 2024 rautatiematkustajaliikenteen kulkumuoto-osuus oli Suomessa 7,7 %. Potentiaalia kasvulle löytyy, sillä Ruotsissa kulkumuoto-osuus lähenteli vuonna 2024 kymmentä prosenttia, ollen 9,7 %. Rautatietavaraliikenteen kulkumuoto-osuus Suomessa oli 23,3 % vuonna 2024, mikä ylittää EU:n keskiarvon.

Pyrkimykset kasvattaa kestävän raide- ja joukkoliikenteen kulkumuoto-osuutta vähentävät koko yhteiskunnan päästöjä, sillä raideliikenne on seitsemän kertaa maantieliikennettä energiatehokkaampaa ja sen CO_2-päästöt ovat yhdeksän kertaa autoilua pienemmät.

Edellä mainittu huomioiden VR ehdottaa seuraavia vaihtoehtoja raideliikenteen sisällyttämiseksi strategiaan:

Rataverkon sähköistyksen jatkaminen

Suomen rataverkosta on sähköistetty vasta 56 %, mutta VR hyödyntää sähköistettyjä rataosuuksia tehokkaasti. VR:n matkustajajunista 95 % ja tavarajunista 85 % kulkee fossiilivapaalla sähköllä.

Sähköjunat ovat kestävä liikkumismuoto, sillä ne tuottavat vähemmän päästöjä ja kuluttavat vähemmän energiaa kuin useimmat muut liikennemuodot. Rataverkon sähköistystä Suomessa tulee jatkaa, sillä se mahdollistaa tehokkaat ja vähähiiliset kuljetusketjut matkustaja- ja tavaraliikenteessä.

Kestävien liikennemuotojen edistäminen

Ilmastonmuutos ja luontokato vaativat siirtymää kestäviin liikennemuotoihin. Sääntelyssä tulisi kannustaa siirtymää korkean päästötason liikennemuodoista vähähiilisiin liikennemuotoihin.

Junaliikenne on tulevaisuuden liikkumismuoto, joka voi vähentää päästöjä, edistää puhdasta siirtymää, laajentaa työssäkäyntiä ja tukea Suomen huoltovarmuutta ja talouskasvua. Lähtökohtana kansallisissa liikenteen ilmastotoimissa tulisi olla vähähiilisen raideliikenteen kilpailukyvyn varmistaminen ja edistäminen.

VR-Yhtymä Oyj

Tanja Lähdetluoma

Eurooppa-asioiden johtaja